

Litt om velgerne ved stortingvalgene 2017 og 2021

Basert på de første foreløpige resultatene
fra velgerundersøkelsene i 2021

Øyvin Kleven og Johannes Bergh

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 17. mars 2022

Forord

I dette notatet legger Statistisk sentralbyrå (SSB) og Institutt for samfunnsforskning (ISF) frem noen av de første foreløpige resultatene fra velgerundersøkelsene 2021. Senere hovedresultater og analyser vi bli publisert på <https://www.ssb.no/valg> og av Institutt for samfunnsforskning. Publikasjonen er skrevet av Øyvin Kleven (SSB) og Johannes Bergh (ISF)

Statistisk sentralbyrå, 16/03-2022

Johan Åmberg

Innhold

Forord	3
1. Velgeroverganger mellom 2017 og 2021	5
1.1. Nettoendringer og bruttoendringer	6
1.2. De som går inn og de som går ut	6
1.3. De som hadde stemmerett i begge valg	7
2. Om undersøkelsene	10
Referanser	13
Vedlegg A: Tabeller	14

1. Velgeroverganger mellom 2017 og 2021

Vi observerer endringene i partienes oppslutning fra et valg til det neste ved å se på de offisielle valgresultatene (tabell 1). Høyre gikk tilbake med 4,7 prosentpoeng, Frp gikk tilbake med 3,6 prosentpoeng. Senterpartiet gikk frem 3,2 prosentpoeng og Rødt gikk frem med 2,3 prosentpoeng osv. Dette er summen av endringene mellom oppslutningen til partiene blant dem som stemte i begge valgene samt dem som av ulike grunner bare stemte i et av valgene.

Tabell 1 Partienes oppslutning i stortingsvalgene 2017 og 2021. Nettoendringer, hele landet. Antall og prosent¹

	Antall			Prosent av i alt		
	2017	2021	Endring 2021-2017	2017	2021	Endring 2021-2017
Rødt	70 522	140 931	70 409	2,4	4,7	2,3
Sosialistisk Venstreparti (SV)	176 222	228 063	51 841	6,0	7,6	1,6
Arbeiderpartiet (Ap)	800 947	783 394	-17 553	27,4	26,3	-1,1
Senterpartiet (Sp)	302 017	402 961	100 944	10,3	13,5	3,2
Miljøpartiet de Grønne (MDG)	94 788	117 647	22 859	3,2	3,9	0,7
Kristelig Folkeparti (KrF)	122 797	113 344	-9 453	4,2	3,8	-0,4
Venstre	127 910	137 433	9 523	4,4	4,6	0,2
Høyre	732 895	607 316	-125 579	25,0	20,4	-4,7
Fremskrittspartiet (Frp)	444 681	346 474	-98 207	15,2	11,6	-3,6
Annen liste eller parti	54 057	106 624	52 567	1,8	3,6	1,7
I alt	2 926 836	2 984 187		100,0	100,0	

¹ Av godkjente stemmer (inkluderer ikke blanke stemmer).

Kilde: Valgstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Til tross for at valgdeltakelsen sank med ett prosentpoeng fra 78,2 til 77,2 er det opptalte 57 100 flere godkjente stemmer i 2021 sammenliknet med 2017. Det skyldes at det er flere stemmeberettigede ved hvert valg siden befolkningen over 18 år øker, dels på grunn av at folk lever lenger og at det er nettoinnvandring til Norge. I to etterfølgende stortingsvalg er ikke populasjonen helt overlappende, noen dør eller utvandrer og bytter statsborgerskap, mens andre når stemmerettsalder eller blir norske statsborgere. Til sammen var det rundt 4 060 000 som hadde stemmerett i begge valgene av disse hadde 89 prosent stemmerett i begge valgene.

Tabell 2 Antall stemmeberettigede og avgitte godkjente stemmer i 2017 og 2021

	I alt	Stemmeberettiget i		Stemmeberettiget kun i 2021
		2017 og 2021	kun i 2017	
Avga godkjent stemme i 2017 og 2021	2 531 500	2 531 500	.	.
Avga godkjent stemme i 2017, men ikke i 2021	395 400	301 000	94 400	.
Avga godkjent stemme i 2021, men ikke i 2017	452 500	260 000	.	192 500
Ikke avgitt godkjent stemme verken i 2017 eller 2021	679 300	503 300	75 000	101 000
Sum	4 058 700	3 595 800	169 400	293 500

. = Tall kan ikke forekomme

¹ Godkjente stemmer inkluderer ikke blanke og forkastede stemmer.

Kilde: Valgstatistikk, personer-med-stemmerett, valgdeltakelse. Statistisk sentralbyrå.

Av dem som hadde stemmerett i begge valgene stemmer omtrent 86 prosent i minst ett av valgene, men av disse igjen er det kun 70 prosent som stemte i begge valgene.

I 2017 ble det avgitt 2 926 900 godkjente stemmer mot 2 984 000 i 2021. Rundt 85 prosent av disse ble avgitt blant dem som stemte i begge valgene. Rundt 15 prosent av stemmene kommer fra dem som enten velger å sitte hjemme i ett av valgene eller som ikke har stemmerett i begge valgene.

Tabell 3 Antall avgitte godkjente stemmer i 2017 og 2021. Prosentandel av antall stemmer avgitt av dem som stemt en eller to ganger

	Antall		Prosent av i alt	
	Avgitte stemmer i 2017	Avgitte stemmer i 2021	Avgitte stemmer i 2017	Avgitte stemmer i 2021
Stemte i begge valg	2 531 500	2 531 500	86,5	84,8
Stemte i ett valg	395 400	452 500	13,5	15,2
I alt	2 926 900	2 984 000	100,0	100,0

¹ Inkluderer ikke blanke og forkastede stemmer.

Kilde: Valgstatistikk, personer-med-stemmerett, valgdeltakelse. Statistisk sentralbyrå.

1.1. Nettoendringer og bruttoendringer

De endringene vi observerer i de offisielle valgresultatene fra et valg til et annet er nettoendringene (tabell 1). Altså summen av endringene mellom oppslutningen til partiene blant dem som stemte i begge valgene samt dem som av ulike grunner bare stemte i et av valgene. Ved å se på nettoendringene får vi ingen informasjon om alle disse endringene, hvordan vandringene på individnivå mellom partiene og hvordan de som stemmer i kun et av valgene fordeler seg på de ulike partiene. For å finne ut av det må vi se på bruttoendringene.

I analysene av bruttoendringene (de individuelle velgervandringene) mellom to stortingsvalg benytter vi paneldata, der vi intervjuer de samme respondentene ved to valg. Dette motvirker den eventuelle målefeilen som introduseres ved at respondenter ikke husker hvilket parti de stemte på for fire år siden, eller av andre grunner oppgir feil parti. Men man må være klar over at i utvalgsundersøkelser gjør rene tilfeldigheter at noen partier blir «overrepresentert» eller «underrepresentert» i utvalget, samt at frafall og målefeil (hvis de går i samme retning) kan gjøre at utvalget ikke stemmer overens med populasjonen.

1.2. De som går inn og de som går ut

De som stemmer for første gang i valget er gjerne unge personer mellom 18 og 21 år, mens også innvandrere som blir norske statsborgere, eller dem men som har hatt stemmerett også tidligere men ikke benyttet den kan være «førstegangselgere». I tabell 4 ser vi at dem som først fikk stemmerett i 2021 i større grad enn andre oppga at de stemte SV, MDG og Venstre. I andre enden ser vi at de i mindre grad stemmer Høyre, Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Også oppslutningen om Krf er lavere i denne gruppen.

Blant dem som hadde stemmerett også i 2017 men som ikke benyttet den er mønsteret noe annerledes, støtten til Senterpartiet er større i denne gruppen, nær 22 prosent oppgir å ha stemt Sp. Støtten til Rødt er også høyere her (det samme er tilfellet med de som kunne stemme først gang i 2021).

Hva så med dem som satte seg på gjerdet og ikke stemte i 2021? Her ser vi en større andel som stemte Frp, Høyre og Ap. Tallmessig er denne gruppen tre ganger så stor som gruppen som stemte i 2017 men ikke hadde stemmerett i 2021. Men denne gruppen er interessant fordi den kan peke frem mot hvilke partier som vil miste velgere. Gruppen som stemte i 2017 men ikke hadde stemmerett i 2021 består stort sett av dem som har dødd mellom de to valgene, selv om det også noen som endrer statsborgerskap fra Norsk til utenlandsk i løpet av de fire årene. I denne gruppen ser vi at det er rundt 9 prosent som oppga at de stemte Krf i 2017, til sammenlikning fikk Krf 4 prosent i valget 2017. Videre ser vi at det vår relativt få av disse som oppga at de stemte Rødt og MDG. Også Høyre og Ap gjorde det bedre i denne gruppen sammenliknet med de øvrige. Men vi har kun 150 observasjoner så usikkerheten i disse estimatene blir stor, så en må være varsom med å trekke for bastante konklusjoner.

Tabell 4 Partienes oppslutning blant dem som hadde stemmerett og stemte i minst ett av stortingsvalgene i 2021 og 2017. Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antall personer
2021	4,7	7,6	26,3	13,5	3,9	3,8	4,6	20,4	11,6	3,6	N
Stemmerett i 2017 og 2021											
I alt	4,7	7,0	26,6	13,8	3,7	3,9	4,3	20,8	11,5	3,7	8 940
Stemte ikke i 2017	6,1	5,6	23,0	21,9	3,6	2,5	5,0	14,4	11,0	7,1	424
Stemte i begge valg	4,6	7,1	26,9	12,3	3,8	4,1	4,4	22,0	11,3	3,4	7 821
Stemmerett kun i 2021											
	5,7	17,3	21,6	9,7	7,2	1,7	9,3	13,4	12,7	1,5	626
2017	2,4	6,0	27,4	10,3	3,2	4,2	4,4	25,0	15,2	1,9	N
Stemmerett i 2017 og 2021											
I alt	2,4	6,0	27,3	10,4	3,3	4,1	4,4	25,0	15,2	1,8	9 003
Stemte ikke i 2021	1,9	5,7	30,4	7,9	3,2	3,0	5,2	20,4	19,2	3,2	589
Stemte i begge valg	2,5	6,1	27,1	10,6	3,3	4,2	4,3	25,3	14,9	1,7	8 414
Stemmerett kun i 2017											
	1,1	5,5	28,6	4,7	2,0	8,7	3,4	27,8	14,5	3,8	154

N = Offisielt valgresultat

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

1.3. De som hadde stemmerett i begge valg

Når vi forsøker å estimere overganger mellom partiene justert vi ikke partienes oppslutning i de to valgene, siden det først og fremst er mønstrene i dataene vi er interessert i å studere. I de fleste tilfeller vil derfor ikke den samlede oppslutningen om partiene hvis vi summerer rader eller kolonner i hvert av valgene samsvare med det faktiske valgresultatet. I overgangsmatriser mellom to valg vil uansett ikke den prosentvise summen for hvert parti langs rader og kolonner summerer opp til oppslutningen partiene fikk i stortingsvalgene i 2017 og 2021 siden vi også har med dem som kun stemte i ett av valgene.

I tabell 2 og 3 viser vi overgangene mellom partiene på individnivå på bakgrunn av hva respondentene svarte i undersøkelsen i 2017 og 2021. De som ikke hadde stemmerett i noen av valgene, eller ikke stemte i noen av valgene er ikke interessante i denne sammenheng. Hvis en skal se på velgeroverganger mellom valgene kan en ikke se på bare dem som stemte i begge valgene en må også ta hensyn til dem som kun stemte i ett av valgene. Overgangsmatrisen presentert i tabell 5 gir verdifull informasjon om overgangene mellom 2017 og 2021. Radene (verdiene bortover i matrisen) viser hvor stor andel partiene mister til andre velgere eller som ikke stemmer. Kolonnene (verdiene nedover i matrisen) viser hvor stor andel velgere partiene tar fra de andre partiene. På bakgrunn av slike overgangsmatriser kan en fremstille mer detaljerte tabeller over «partiloyalitet», «hvor velgerne fra 2017 gikk» og hvor «velgerne fra 2021 kom fra».

Tabell 5 Partivalg i stortingsvalget blant dem som hadde stemmerett i 2017 og 2021 og stemte i minst ett av valgene. Estimert overgangsmatrise (n= 3 945). Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	2021							Ikke stemt
					MDG	Krf	V	H	Frp	Andre		
Rødt	1,6	0,4	0,2	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
SV	0,7	2,8	0,8	0,1	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5
Ap	0,6	1,1	14,4	1,5	0,4	0,2	0,3	0,7	0,3	0,3	0,3	2,8
Sp	0,3	0,2	1,1	5,7	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4	0,7
MDG	0,1	0,6	0,3	0,1	1,3	0,0	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,3
2017 Krf	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	1,9	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3
V	0,1	0,1	0,4	0,2	0,3	0,0	1,7	0,7	0,1	0,1	0,1	0,5
H	0,1	0,1	1,6	1,3	0,1	0,6	0,8	13,6	2,2	0,4	0,4	1,9
Frp	0,1	0,1	0,4	1,2	0,0	0,1	0,1	1,4	6,1	0,9	0,9	1,8
Andre	0,1	0,0	0,2	0,4	0,0	0,1	0,0	0,3	0,2	0,4	0,4	0,3
Ikke stemt	0,5	0,5	1,9	1,8	0,3	0,2	0,4	1,2	0,9	0,6	0,6	.

. = Tall kan ikke forekomme

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5 viser at det er større enda større overganger på individnivå (bruttoendringer) enn det en kanskje får inntrykk av fra tabellene over nettoendringene. 50 prosent har byttet parti eller gått ut eller inn av hjemmesittergruppen, det er det høyeste nivået vi har sett noen gang. Ser vi kun på dem som stemte i begge valgene er det 37 prosent som skiftet parti. I et historisk perspektiv er dette høyt men ikke ny rekord. Til sammen er det rundt 14 prosent av dem som er intervjuet som oppgir at de stemte Ap eller Høyre i to valg blant dem som stemte i minst ett av valgene.

Tabell 6 De ulike partiers velgere i 2021, etter parti i 2017. Posent. («Hvor kom 2021-velgerne fra?»)

Parti 2017	Parti 2021										
	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Ikke Stemt
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Rødt	38	7	1	0	3	0	3	0	0	0	2
SV	17	47	4	1	17	0	0	0	1	6	5
Ap	14	19	67	12	13	6	8	4	3	8	30
Sp	7	3	5	45	0	3	3	1	1	11	8
MDG	2	10	1	1	43	0	3	1	0	3	3
Krf	0	0	1	2	0	59	3	1	1	6	3
V	2	2	2	2	10	0	46	4	1	3	5
H	2	2	7	10	3	19	22	74	22	11	20
Frp	2	2	2	10	0	3	3	8	60	25	19
Andre	2	0	1	3	0	3	0	2	2	11	3
Ikke stemt	12	8	9	14	10	6	11	6	9	17	.
Antall personer	194	293	822	440	136	128	157	773	314	97	589

. = Tall kan ikke forekomme

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

67 prosent av dem som stemte Ap i 2021 stemte også Ap i 2017, mens rundt 64 prosent av dem som stemte Ap i 2017 stemte også Ap i 2021. Rundt 3 prosent av alle velgerne stemte Ap i 2017 men lot være å stemme i 2021, men det utgjør omtrent 13 prosent av Aps velgere fra 2017. Rundt 1,5 prosent av alle velgere stemte Ap i 2017 men byttet til Sp i 2021. Videre er det et klart mønster at velgerne som bytter parti mellom valgene i stor grad bytter til partier som ligger nær hverandre i partisystemet. Det er for eksempel svært få som stemmer Rødt eller SV i et valg og Frp i et annet, selv om også det forekommer.

Tabell 7. De ulike partiers velgere i 2017, etter parti i 2021. Posent. («Hvor gikk 2017-velgerne?»)

Parti 2021	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Parti 2017 Ikke stemt
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Rødt	62	12	3	3	3	0	2	0	1	5	6
SV	15	49	5	2	19	0	2	0	1	0	6
Ap	8	14	64	12	10	9	10	7	3	10	23
Sp	0	2	7	64	3	9	5	6	10	20	22
MDG	4	9	2	0	42	0	7	0	0	0	4
Krf	0	0	1	1	0	56	0	3	1	5	3
V	4	0	1	1	3	3	40	4	1	0	5
H	0	0	3	2	6	6	17	60	11	15	14
Frp	0	2	1	1	0	3	2	10	50	10	11
Andre	0	4	1	4	3	6	2	2	7	20	7
Ikke stemt	8	9	12	8	10	9	12	8	15	15	.
Antall personer	123	264	845	340	134	133	167	897	383	70	425

. = Tall kan ikke forekomme

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

2. Om undersøkelsene

Siden 1969 har SSB gjennomført intervjuundersøkelser i forbindelse med stortingsvalgene. Siden 1977 har undersøkelsene blitt gjort i samarbeid med Institutt for Samfunnsforskning (ISF).

Velgerundersøkelsene er en del av Statistisk sentralbyrås valgstatistiske system, og er en del av det offisielle statistikkprogrammet i Norge. Statistikken basert på velgerundersøkelsene viser nordmenns atferd ved valg, for eksempel partivalg, etter kjønn og alder. Den er basert på intervjuundersøkelser som gjennomføres i samarbeid mellom SSB og Valgforskningsprogrammet ved Institutt for samfunnsforskning. Statistikken har tidsserier tilbake til 1960-tallet. Svarene fra intervjuundersøkelsene koples med relevante registre SSB har tilgang til. Intervjuene blir foretatt både ved personlig intervju og selvutfyllingsskjema.

Et av formålene er å studere endringer i partivalg mellom to valg, en del av utvalget er derfor et panel som også svarte i undersøkelsen for fire år siden. I IO-brevet er det innhentet samtykke for dette. Det er flere formål med undersøkelsen utover SSBs primærbehov.

Valgforskerne har et større informasjonsbehov enn SSB og betaler derfor for en betydelig utvidelse av undersøkelsen, blant annet betaler de for at man studerer endringer underveis i valgkampen.

Integreringsavdelingen i Arbeids- og inkluderingsdepartementet (avdelingen lå ved undersøkelsenes oppstart i Kunnskapsdepartementet) er interessert i å fremskaffe informasjon om politisk atferd om stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn og betaler for et tilleggsutvalg som består av innvandrere og norskfødte med to innvandrereforeldre.

I velgerundersøkelsene er det lang tradisjon for å følge opp frafallet (dem som opprinnelig ikke svarer i undersøkelsen). Fra og med 2009 er det en fast del av undersøkelsesopplegget at frafallet på et tidspunkt mot slutten av feltperioden for en kort versjon av skjemaet, dette erstatter på mange måter den tidligere praksis med å følge opp frafallet ved gjenbesøk, siden dette er billigere (mer kostnadseffektivt og kvalitetseffektivt). Det det blir dermed flere spørreskjemaer av ulik lengde og flere delutvalg å forholde seg til. I statistikkpubliseringen til SSB etableres det imidlertid en *generisk fil* hvor enkelte spørsmål som stilles i alle skjemaene til alle utvalgene tas med, i første rekke er dette spørsmålet om hvilket parti velgerne stemte i de siste valgene. Ved valget 2017 gjennomførte Statistisk sentralbyrå og Institutt for samfunnsforskning fire forskjellige velgerundersøkelser:

- Den tradisjonelle stortingsvalgundersøkelsen (SVU)
- Undersøkelse med spørsmål fra en internasjonal modul (CSES)
- Velgerundersøkelsen blant innvandrere og øvrige (VU)
- Undersøkelse av valgkampen (VPU),

I tillegg ble alle som ikke deltok i undersøkelsene invitert til å svare på en kort versjon av undersøkelsen. Analysene og resultatene om partivalg var basert et samlet utvalg fra de fire siste undersøkelsene, og dermed et langt større utvalg enn tidligere. Resultatene fra undersøkelsen veies etter treksannsynlighet og svarsannsynlighet på bakgrunn av populasjonsregistre SSB har tilgang til (kjønn, stemt i valget, aldersgruppe og utdanningsnivå). I tillegg kalibreres resultatene etter partienes oppslutning i valget.

I 2021 er et stort utvalg som svarte i 2017 invitert til å svare igjen i 2021, og fire forskjellige skjemaer av ulik lengde ble benyttet.

1. En kort velgerundersøkelse, som gikk ut til et nytt tverrsnitts utvalg, og et utvalg blant dem som svarte i CSES eller VU i 2017. Undersøkelsen inneholder et tilleggsutvalg av innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre. Undersøkelsen gjennomføres bare på web.

2. Den tradisjonelle stortingsvalgundersøkelsen (SVU), halvparten av utvalget var med i 2017. Undersøkelsen gjennomføres bare både som telefonintervju og på web.
3. Undersøkelse av valgkampen (VPU), kun tverrsnitts utvalg i 2021. Undersøkelsen gjennomføres bare på web. Utvalget kontaktes i alt 5 ganger før under og etter valgkampen. I denne sammenheng benytter vi kun dem som svarte hva de stemte i undersøkelsen rett etter valget.
4. De som ble trukket ut men ikke deltok i en av de tre undersøkelsene ble invitert til å svare på en kort versjon av undersøkelsen. Undersøkelsen gjennomføres bare på web.

Utvalgene trekkes rett fra manntallet til stortingsvalget. De påkobles kontaktinformasjon fra Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) som inneholder opplysninger om SMS og e-post.

De som ikke svarer purres gjentatte ganger. At mange ikke ønsker å svare kan føre til skjevheter i resultatene, men skjevhet etter et kjennemerke trenger ikke medføre skjevhet etter andre kjennemerker. For å motvirke skjevhet introdusert ved frafall veies utvalgene etter kjente kjennemerker i populasjonen. Videre studerer vi både frafallseffekter og effekter av målefeil i undersøkelsene. I analysene av undersøkelsene tar vi hensyn til dette.

Frafall og målefeil er feilkilder i utvalgsundersøkelser vi ikke kan se bort fra, og de har vært tilstede og kjent siden vi begynte med utvalgsundersøkelser. Frafall er økende i de fleste undersøkelser innen sosialstatistikken, og denne trenden er den samme i nær sagt alle land. Selv om frafallet er økende betyr ikke det at skjevheten øker like mye. Svarandelene, eller svarprosenten, er svært ulik avhengig av hvilke befolkningsgrupper vi studerer. I andre sammenhenger har vi analysert dette mer inngående, i denne sammenheng skal vi nøye oss med å peke på noen mønster. I denne analysen ser vi på dem som stemte i valget, vi begrenser oss derfor til dem.

Vi tar bort dem som ikke har oppgitt parti eller som ikke har stemt i henhold til registeret. Andelen som har svart her blir derfor lavere enn svarandelen for alle som stemte i hele undersøkelsen. Svarandelen er lavest i det nye utvalget av norskfødte med innvandrerbakgrunn, den er høyest blant dem panelet i den tradisjonelle stortingsvalgundersøkelsen. Svarandelen varierer mellom 60 prosent og litt under 30 prosent.

Tabell 8. Antall som stemte i utvalgene, antallet som svarte og som oppga partivalg og svarandel blant dem som stemte i valget 2021.

	Antall i utvalg	Antall i Nettoutvalg ¹	Prosent
Kort undersøkelse			
Tverrsnitt	6 155	2 592	42,1
Panel norske borgere uten innvandrerbakgrunn	3 880	2 527	65,1
Innvandrere nytt utvalg	1 968	607	30,8
Innvandrere nytt panel	1 516	754	49,7
Norskfødte med innvandrerforeldre nytt utvalg	1 913	552	28,9
Norskfødte med innvandrerforeldre panel	1 014	489	48,2
Stortingsvalgundersøkelsen			
Panel	1 055	637	60,4
Nytt utvalg	1 429	464	32,5
Valgkamp panel	7 957	1 781	22,4

¹ Kun de som oppga parti er regnet med.

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Vi kjenner ikke den sanne verdi i populasjonen med hensyn til partivalg og innvandrerbakgrunn eller parti og dem som deltok i valget for fire år siden. Vi kjenner derimot partivalget i hele populasjonen. Partivalget i utvalgene som har tverrsnittsegenskaper (kort undersøkelse – tverrsnitt, stortingsvalgundersøkelsen og valgkamppanel) vil gi oss informasjon om den eventuelle skjevheten

introdusert ved frafall. Vi ser at den største og kanskje alvorligste feilen i undersøkelsene er at Frp underestimeres i alle utvalgene. Dette fenomenet har vi sett siden Frps forløper ble dannet, og er ikke noe nytt, selv da svarprosentene lå på et langt høyere nivå enn i dag (se Kleven 2020). Rødt, SV og Venstre overestimeres i alle utvalgene.

Tabell 9. Oppslutningen om de ulike partiene i tverrsnittsutvalgene i velgerundersøkelsene 2021. Uveid

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antall personer
Offisielt valgresultat	4,7	7,6	26,3	13,5	3,9	3,8	4,6	20,4	11,6	3,6	
Stortingsvalgundersøkelsen	6,4	10,2	24,7	13,9	3,9	4,1	5,2	20,6	8,6	2,4	1 401
Kort undersøkelse - tverrsnitt	5,6	8,9	26,2	11,6	4,9	4,1	5,8	21,6	8,9	2,4	2 592
Valgkamp panel	5,1	11,7	27,4	11,3	4,9	3,7	5,5	20,3	7,5	2,6	1 781

Inkluderer dem som har svart i oppfølgingsundersøkelsen.

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Referanser

Kleven, Øyvind (2020) Partivalg etter sosiale kjennetegn ved de siste stortings- og kommunestyrevalgene. Med noen historiske tabeller. Rapport 2020/47 Oslo-Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå (pdf).

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A.1.1 Norske uten innvandrerbakgrunn. Partivalg i stortingsvalgene 2017 og 2021 blant dem som hadde stemmerett i 2017 og 2021 og stemte i minst ett av valgene. Overgangsmatrise (n= 3 731 - uveid). Prosent

	2021											
	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Ikke stemt	
Rødt	2,0	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
SV	0,9	3,7	0,8	0,1	0,6	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,8
Ap	0,6	1,3	13,4	1,4	0,6	0,1	0,4	0,6	0,2	0,2	0,2	2,8
Sp	0,4	0,3	1,1	5,4	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	1,2
MDG	0,2	0,8	0,3	0,1	1,8	0,0	0,2	0,2	0,0	0,1	0,1	0,5
2017 Krf	0,0	0,1	0,4	0,3	0,1	2,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,4
V	0,1	0,2	0,5	0,2	0,4	0,0	2,2	0,7	0,1	0,1	0,1	0,7
H	0,1	0,1	1,5	1,2	0,1	0,5	1,0	14,7	1,6	0,4	0,4	3,2
Frp	0,1	0,1	0,4	0,9	0,0	0,1	0,1	1,4	4,5	0,7	0,7	2,1
Andre	0,1	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1	0,1	0,4	0,2	0,3	0,3	0,8
Ikke stemt	0,6	0,6	1,7	1,9	0,4	0,2	0,6	1,3	0,8	0,6	0,6	.

. = Tall kan ikke forekomme

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.2. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Asia, Afrika, Latin-Amerika og Øst-Europa utenfor EU. Partivalg i stortingsvalgene 2017 og 2021 blant dem som hadde stemmerett i 2017 og 2021 og stemte i minst ett av valgene. Overgangsmatrise (n= 1 605 - uveid). Prosent

	2021											
	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Ikke stemt	
Rødt	2,1	0,7	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	1,4
SV	1,2	3,9	1,0	0,1	0,4	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	3,2
Ap	2,2	3,7	12,4	1,2	0,4	0,4	0,6	1,3	0,1	0,6	0,6	20,8
Sp	0,1	0,1	0,2	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,3
MDG	0,3	0,3	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	1,1
2017 Krf	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6
V	0,1	0,3	0,1	0,0	0,2	0,0	0,9	0,3	0,1	0,1	0,1	1,3
H	0,2	0,2	1,3	0,3	0,2	0,3	0,4	4,1	0,5	0,3	0,3	3,9
Frp	0,0	0,0	0,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	1,0	0,4	0,4	1,7
Andre	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	1,2
Ikke stemt	1,4	1,7	6,6	1,1	0,7	0,6	0,6	1,9	0,9	0,5	0,5	.

. = Tall kan ikke forekomme

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A1.1.3 Partienes oppslutning i stortingsvalgene 2017 og 2021 blant kjønn og aldersgrupper. Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antall personer
2021											
I alt	5	8	26	14	4	4	5	20	12	4	N
Menn	4	5	23	14	4	3	4	22	15	4	4 643
Kvinner	5	10	29	13	4	5	5	18	8	3	4 922
18-34	7	17	19	11	8	4	9	12	11	3	1 863
35-49	5	8	25	15	6	4	5	18	10	4	2 085
50-69	4	5	29	14	2	3	3	24	12	4	4 091
Over 70	3	5	30	13	1	5	3	24	13	4	1 526
Menn											
18-34	8	10	18	10	8	3	8	15	16	5	798
35-49	5	5	22	16	6	3	6	20	13	5	983
50-69	3	3	25	15	2	3	3	26	16	4	2 024
Over 70	2	4	26	15	1	4	2	24	17	5	838
Kvinner											
18-34	7	22	20	12	8	4	9	10	7	1	1 065
35-49	6	10	29	15	6	5	5	16	7	2	1 102
50-69	5	6	32	13	2	4	3	22	9	4	2 067
Over 70	3	7	34	10	1	7	3	24	8	3	688
2017											
I alt	2	6	27	10	3	4	4	25	15	2	N
Menn	2	4	24	11	3	3	4	27	19	2	4 872
Kvinner	3	8	30	10	3	5	5	23	11	2	4 580
18-34	5	10	25	10	7	4	7	19	12	2	2 001
35-49	2	7	27	10	4	4	5	25	15	1	2 394
50-69	2	4	29	11	2	4	3	27	16	2	3 528
Over 70	1	3	27	10	1	6	3	29	19	2	1 235
Menn											
18-34	5	6	21	10	7	4	6	23	15	3	930
35-49	2	4	23	11	4	3	5	27	20	1	1 244
50-69	2	3	26	11	2	3	3	29	20	2	1 895
Over 70	1	2	25	10	1	5	2	29	24	2	672
Kvinner											
18-34	4	14	27	10	7	5	7	15	9	1	1 071
35-49	3	9	31	10	3	5	5	24	9	1	1 182
50-69	2	6	32	10	2	5	4	24	13	2	1 633
Over 70	1	3	29	10	1	7	3	29	14	3	563

N = Offisielt valgresultat

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.4 Stortingsvalget. Oppslutning om de ulike partiene, etter kjønn og utdanningsnivå blant velgere over 25 år (prosent) 2017 og 2021

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antall personer
2021											
I alt blant dem over 25 år	5	7	27	14	4	4	4	21	12	4	8 719
Grunnskole (nivå 1-2)	5	4	27	15	1	3	2	20	17	6	1 355
Videregående skole (nivå 3-5)	3	3	27	18	1	3	2	23	16	4	3 593
Universitets- og høgskoleutdanning, 1-4 år (nivå 6)	6	11	28	11	5	5	5	20	5	3	2 470
Universitets- og høgskoleutdanning, over 4 år (nivå 7-8)	6	13	26	6	11	4	9	20	4	2	1 269
Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	2	9	23	6	1	5	0	15	32	7	32
Menn over 25											
Grunnskole (nivå 1-2)	4	4	24	15	3	3	4	23	15	4	4 273
Videregående skole (nivå 3-5)	4	3	21	17	2	3	2	19	22	7	654
Videregående skole (nivå 3-5)	3	3	24	19	1	2	2	23	19	5	1 973
Universitets- og høgskoleutdanning, 1-4 år (nivå 6)	6	7	27	10	5	4	6	26	7	3	964
Universitets- og høgskoleutdanning, over 4 år (nivå 7-8)	4	8	24	7	10	4	10	26	6	2	663
Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	0	7	26	8	2	8	0	2	36	11	19
Kvinner over 25											
Grunnskole (nivå 1-2)	5	9	30	13	4	5	4	19	8	3	4 446
Grunnskole (nivå 1-2)	5	5	33	13	0	3	3	22	12	5	701
Videregående skole (nivå 3-5)	4	4	31	16	1	4	2	23	12	3	1 620
Universitets- og høgskoleutdanning, 1-4 år (nivå 6)	6	13	29	12	5	6	5	17	5	2	1 506
Universitets- og høgskoleutdanning, over 4 år (nivå 7-8)	8	17	28	6	12	4	8	13	2	2	606
Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	6	11	16	4	0	1	0	36	26	0	13
2017											
Grunnskolenivå	2	3	30	10	1	2	2	22	25	3	942
Videregående skolenivå	1	3	27	12	1	4	2	27	19	2	3 387
Universitets- og høgskolenivå, kort	3	9	28	9	4	6	6	26	7	1	2 799
Universitets- og høgskolenivå, lang	4	11	26	8	7	5	9	24	6	1	1 198
Menn over 25 år											
Grunnskolenivå	2	2	27	11	2	1	1	22	30	3	483
Videregående skolenivå	1	2	25	13	1	3	2	27	23	2	1 937
Universitets- og høgskolenivå, kort	3	6	25	8	5	5	6	32	10	1	1 242
Universitets- og høgskolenivå, lang	3	8	22	7	7	5	9	29	10	1	670
Kvinner over 25 år											
Grunnskolenivå	2	4	34	8	1	2	2	23	21	3	459
Videregående skolenivå	1	4	30	12	2	5	3	28	14	2	1 450
Universitets- og høgskolenivå, kort	3	10	30	9	4	8	6	22	6	1	1 557
Universitets- og høgskolenivå, lang	5	15	29	8	7	6	9	18	2	1	528

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.5 Stortingsvalget. Oppslutning om de ulike partiene, etter aldersgrupper 2017 og 2021. Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antal personer
2021											
18-21 år	6	18	19	10	8	2	10	13	13	2	521
22-29 år	8	18	18	11	8	3	10	11	10	3	829
30-39 år	7	11	22	13	9	5	5	15	10	4	1 087
40-49 år	5	7	26	17	5	4	5	18	10	3	1 511
50-59 år	3	4	27	14	2	3	4	25	13	4	2 077
60-69 år	5	6	30	14	2	3	2	23	11	4	2 014
70-79 år	3	5	31	13	1	5	3	23	13	4	1 277
2017											
18-21 år	4	11	24	8	6	4	10	19	12	3	
22-29 år	5	10	23	12	8	4	5	18	12	3	
30-39 år	3	8	26	11	5	4	7	20	13	2	
40-49 år	2	7	28	9	3	4	5	27	14	2	
50-59 år	2	4	27	10	2	4	4	28	17	2	
60-69 år	2	5	30	11	1	4	2	25	16	4	
70-79 år	1	3	28	9	1	5	3	29	17	3	

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.6 Stortingsvalget, Oppslutning om de ulike partiene etter arbeidsstyrkestatus, sektor, næring, yrke (1-siffer) 2021. Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre personer	Antall
Arbeidsstyrkestatus											
I alt	5	8	26	14	4	4	5	20	12	4	9 565
Sysselsatte	5	7	26	14	4	4	5	21	11	3	6 369
Registrerte arbeidsledige	4	8	27	10	4	1	11	18	12	6	120
Deltakere på arbeidsmarkedstiltak	5	10	28	17	6	4	3	9	13	5	43
Under ordinær utdanning	8	20	15	8	11	4	11	12	8	2	505
Mottakere av arbeidsavklaringspenger / uføretrygd	7	7	25	17	2	3	2	12	15	8	613
Mottakere av AFP/alderspensjon	3	6	32	12	1	5	2	23	12	4	1 693
Andre	5	10	19	8	6	4	3	24	18	3	219
Sektor											
I alt alle sektorer	5	7	26	14	4	4	5	21	11	3	6 300
Privat sektor og offentlige foretak	4	5	22	14	4	3	5	26	14	3	4 039
Kommunal og fylkeskommunal forvaltning	6	11	32	18	4	4	4	12	7	2	1 423
Statsforvaltningen	6	10	35	10	7	3	6	14	5	3	838
Næring											
00-99 Alle næringer	5	7	26	14	4	4	5	21	11	3	6 296
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	2	2	12	57	0	7	2	8	6	3	161
05-43 Sekundærnæringer	2	3	23	16	2	3	2	25	19	5	1 050
45-82 Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	4	6	22	11	4	2	6	28	13	3	2 328
84 Off,adm., forsvar, sosialforsikring	4	8	37	13	7	2	6	16	4	3	569
85 Undervisning	8	13	31	12	8	5	4	11	6	2	636
86-88 Helse- og sosialtjenester	6	10	30	15	4	5	4	14	8	3	1 271
90-99 Personlig tjenesteyting	9	11	26	8	6	9	7	16	6	3	281
00 Uoppgitt											
Yrke											
0-9 Alle yrker	5	7	26	14	4	4	5	21	11	3	5977
1 Ledere	2	4	24	8	3	3	7	37	9	3	740
2 Akademiske yrker	6	11	29	10	8	5	6	18	5	2	1872
3_01-03 Høyskole- og militære yrker	3	5	25	16	3	3	5	26	11	2	1087
4 Kontoryrker	5	7	30	10	2	2	2	23	14	5	442
5 Salgs- og serviceyrker	6	9	28	16	2	4	5	16	12	3	1027
6 Bønder, fiskere mv,	2	2	9	60	1	7	4	8	4	2	136
7 Håndverkere	3	2	23	21	2	2	2	15	26	6	270
8 Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv,	2	2	20	24	1	3	3	10	28	8	271
9 Renholdere, hjelpearbeidere mv,	8	3	30	14	3	4	2	16	18	2	132

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.7. Stortingsvalget, Oppslutning blant menn om de ulike partiene etter arbeidsstyrkestatus, sektor, næring, yrke (1-siffer) 2021. Prosent

	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andre	Antall persone r
Menn											
Arbeidsstyrkestatus											
I alt	4	5	23	14	4	3	4	22	15	4	4559
Sysselsatte	4	4	23	15	4	3	5	24	15	4	3197
Registrerte arbeidsledige	3	4	15	12	7	2	12	18	19	8	58
Deltakere på arbeidsmarkedstiltak	3	10	29	26	4	7	0	12	8	1	23
Under ordinær utdanning	12	11	14	8	10	2	12	17	13	2	243
Mottakere av arbeidsavklaringspenger / uføretrygd	7	8	20	17	2	2	2	14	20	8	206
Mottakere av AFP/alderspensjon	3	4	30	14	1	3	2	22	16	4	832
Andre	6	6	19	5	8	2	4	23	20	6	82
Sektor											
I alt alle sektorer	4	4	23	15	4	3	4	24	15	4	3149
Privat sektor og offentlige foretak	3	3	20	15	3	3	4	26	17	4	2463
Kommunal og fylkeskommunal forvaltning	9	8	31	19	6	3	4	12	6	3	337
Statsforvaltningen	5	7	33	11	8	3	6	17	6	3	349
Næring											
00-99 Alle næringer	4	4	23	15	4	3	4	24	15	4	3145
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	5	9	13	61	0	8	0	5	0	0	132
05-43 Sekundærnæringer	4	6	25	15	2	2	4	28	11	2	810
45-82 Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finansjen,, forretningsmessig tjen,, eiendom	4	9	25	11	5	2	7	26	8	2	1369
84 Off,adm,, forsvar, sosialforsikring	4	11	41	12	6	2	5	13	3	3	262
85 Undervisning	9	14	31	12	7	6	5	12	3	1	211
86-88 Helse- og sosialtjenester	5	11	31	17	3	5	4	14	8	2	247
90-99 Personlig tjenesteyting	11	11	23	9	7	7	8	15	5	3	114
00 Uoppgitt											
Yrke											
0-9 Alle yrker	4	4	23	15	4	3	5	24	14	4	2947
1 Ledere	1	2	21	7	2	2	6	43	12	2	456
2 Akademiske yrker	5	9	27	8	9	4	6	23	6	3	755
3_01-03 Høyskole- og militære yrker	3	3	21	17	3	3	5	27	14	3	631
4 Kontoryrker	5	4	25	11	2	2	2	19	21	8	160
5 Salgs- og serviceyrker	7	5	27	14	3	3	3	18	16	4	292
6 Bønder, fiskere mv,	2	0	11	61	2	8	3	7	5	2	112
7 Håndverkere	3	2	23	19	2	2	2	16	26	6	247
8 Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv,	2	2	18	22	1	3	3	11	29	9	232
9 Renholdere, hjelpearbeidere mv,	8	5	34	15	3	0	1	16	19	0	62

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.1.8 Stortingsvalget, Oppslutning blant kvinner om de ulike partiene etter arbeidsstyrkestatus, sektor, næring, yrke (1-siffer) 2021. Prosent

Kvinner	Rødt	SV	Ap	Sp	MDG	Krf	V	H	Frp	Andrepersoner	Antall
Arbeidsstyrkestatus											
I alt	5	10	29	13	4	4	5	18	8	3	4784
Sysselsatte	6	10	29	14	4	4	5	18	7	2	3172
Registrerte arbeidsledige	5	11	39	8	2	0	9	18	6	3	62
Deltakere på arbeidsmarkedstiltak	7	10	26	7	8	1	6	7	19	9	20
Under ordinær utdanning	5	29	17	9	12	6	11	7	4	1	262
Mottakere av arbeidsavklaringspenger / uføretrygd	8	7	27	17	3	4	2	12	13	8	407
Mottakere av AFP/alderspensjon	3	7	34	9	1	7	3	24	9	3	861
Andre	3	12	19	10	5	5	2	25	17	1	137
Sektor											
I alt alle sektorer	6	10	29	14	4	4	5	18	7	2	3151
Privat sektor og offentlige foretak	5	8	25	12	4	4	6	25	8	2	1576
Kommunal og fylkeskommunal forvaltning	6	12	32	18	4	5	4	12	7	2	1086
Statsforvaltningen	7	13	36	9	7	3	6	13	4	3	489
Næring											
00-99 Alle næringer	6	10	29	14	4	4	5	18	7	2	3152
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	5	9	13	61	0	8	0	5	0	0	29
05-43 Sekundærnæringer	4	6	25	15	2	2	4	28	11	2	240
45-82 Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen,, forretningsmessig tjen,, eiendom	4	9	25	11	5	2	7	26	8	2	960
84 Off,adm,, forsvar, sosialforsikring	4	11	41	12	6	2	5	13	3	3	306
85 Undervisning	9	14	31	12	7	6	5	12	3	1	426
86-88 Helse- og sosialtjenester	5	11	31	17	3	5	4	14	8	2	1024
90-99 Personlig tjenesteyting	11	11	23	9	7	7	8	15	5	3	166
00 Uoppgitt											
Yrke											
0-9 Alle yrker	6	10	30	14	4	4	5	18	7	2	3030
1 Ledere	4	8	28	10	4	4	7	27	5	4	284
2 Akademiske yrker	7	13	30	11	8	5	6	15	4	2	1117
3_01-03 Høyskole- og militære yrker	4	7	32	15	3	2	5	24	7	2	456
4 Kontoryrker	6	8	34	9	2	2	2	25	10	2	282
5 Salgs- og serviceyrker	6	11	28	17	2	5	5	15	10	2	736
6 Bønder, fiskere mv,	3	11	0	58	0	4	9	15	0	0	24
7 Håndverkere	5	1	20	41	3	0	3	6	18	3	23
8 Prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere mv,	5	2	29	33	0	0	4	2	25	0	39
9 Renholdere, hjelpearbeidere mv,	9	2	26	14	2	7	3	15	17	4	69

Kilde: Stortingsvalget, velgerundersøkelsen. Statistisk sentralbyrå.